

Insiders bekenen kleur

De Art Rotterdam Week is een jaarlijks terugkerend kunstenfestival: de Rotterdamse musea en kunstenplatforms programmeren in die week speciale première's of de opening van hun nieuwe tentoonstelling. Kunstenaars gooien de deuren van hun atelier open. En naast alle andere evenementen zijn de beurzen OBJECT Rotterdam, RC Art Fair, maar allereerst Art Rotterdam – waarmee het ooit allemaal begon – de onmiskenbare hoogtepunten. Waarom werd ooit voor Rotterdam gekozen? Wat bracht de organisatoren naar deze stad? Waarom is Rotterdam de moeite van het bezoeken waard? En hoe beleven de Rotterdamse galeriehouders 'hun' stad?

TEKST : **LIESBETH LANGOUCHE**

Rotterdam kunststad

Het antwoord op de eerste vragen is te vinden bij Fons Hof, directeur van Art Rotterdam. Hij vertelt hoe in 2000, het jaar waarin de beurs voor het eerst georganiseerd werd, de KunstRAI in Amsterdam de belangrijkste beurs was voor hedendaagse kunst. "Maar", zegt hij, "er was een duidelijke behoefte aan een tweede beurs, maar dan natuurlijk niet in Amsterdam. Met al haar musea en kunstinstellingen is Rotterdam de tweede kunststad van Nederland." Dus was het evident dat dit de thuisbasis zou worden. In het begin was Art Rotterdam nog een heel brede beurs, met design en zelfs Afrikaanse

kunst. Anderzijds waren de galerieën toen nog niet zo internationaal gericht. Veranderingen in de internationale markt, en de nieuwe generatie galerieën die hun focus verbreedden, waren de aanleiding voor de omslag; vier jaar na het ontstaan werd gekozen voor meer internationale galerieën en voor jonge kunst.

De Rotterdamse cultuurhuizen werden vanaf het begin betrokken bij de beurs. "De instituten staan daar ook heel erg open voor." Zo laten o.a. Museum Boijmans van Beuningen en TENT de opening van hun nieuwe tentoonstellingen samenvallen met Art Rotterdam. Garage Rotterdam houdt op 6 februari een culinaire avond, in het Piet Zwart Institute zijn er diezelfde

dag Open Studios, en Joep van Lieshout stelt zijn indrukwekkende installatie 'Blastfurnace' in Nederlandse première voor.

Rotterdam kunstenaarsstad

Stellen we dezelfde vraag – naar het waarom van hun keuze voor Rotterdam – aan verschillende galerieën die in Rotterdam gevestigd zijn, dan klinkt het bij Hans Bakker en Kiki Petratos van Joey Ramone zo: "Geen van ons beiden komt oorspronkelijk uit Rotterdam. (Kiki kwam vanuit Griekenland studeren aan het Piet Zwart Institute, en Hans komt uit Hilversum en ontdekte door zijn veelvuldige bezoeken aan het International

Clement Valla, 'Wrapped Terracotta neck-amphora (storage jar)', 2014. Toegeschreven aan de New York Nettos Painter, Metropolitan Museum of Art. Periode: Proto-Attisch, 2e kwart van de 7e eeuw v.Chr. Cultuur: Grieks, Attisch, Medium: Terracotta. Afmeting: H. 108.6 cm; diameter 55.9 cm. Classificatie: Vazen, Rogers Fund, 1911. Te zien bij xpo gallery (Parijs) op Art Rotterdam.

Film Festival Rotterdam de levendige hippe stad Rotterdam) Beiden werden we verliefd op Rotterdam en na onze ontmoeting deelden we de visie dat Rotterdam open staat voor ontwikkelingen in de

Atelier van Lieshout, 'Blastfurnace' Blast Furnace, 2013. Hout, metaal. 1800 x 1000 x 1050 cm. © Grimm Gallery, Amsterdam en AVL-Mundo. Voor het eerst in Nederland zal de volledige installatie te zien zijn. Zij meet meer dan 11 meter hoog en wordt aangedreven door mankracht en eenvoudige mechanica.

boven

Hans Bakker & Kiki Petratou van JOEY RAMONE. Foto: Ismael Chappaz (Espai Tactel): "In februari 2015 opent JOEY RAMONE een project space in het belendende pand waarmee ze haar ruimte verdubbelt. Zo geven we meer ruimte aan experimentele kunst en kan onze passie voor de kunst beter tot haar recht komen."

rechts

Fotini Gouseti, 'Kalavryta 2012', 2013. 2000 zijden dassen. Sociaal engagement vinden Hans Bakker & Kiki Petratou erg belangrijk in kunst. Het werk van de Griekse Fotini Gouseti sluit hier helemaal bij aan. 'Kalavryta 2012' gaat over een bepaalde episode in de naoorlogse geschiedenis van het stadje Kalavryta: op een dag ontving de familie Vagia een enorm pakket met 2.000 zijden dassen van het Rode Kruis en de UNNRA. Niet wetend wat ermee aan te vangen, maakte de moeder een traditioneel 'kourelou'-tapijt mee. Foto: Kiki Petratou. Te zien bij JOEY RAMONE op Art Rotterdam.

links

Saskia Copper en Aad Krol (Galerie VIVID) zijn sinds 1999 in Rotterdam gevestigd: "Doordat Rotterdam in al die jaren alleen maar interessanter is geworden, hebben we zelfs nooit overwogen om te verhuizen."

boven

Janne Kytтанen, 'Roller Coaster Bowl', 2014. Brons. Te zien bij Galerie VIVID op Art Rotterdam. Saskia Copper en Aad Krol: "Hetgeen wij zoeken in een kunstenaar of kunstwerk is een eigen verhaal, dat liefst iets vertelt over een generatie en over de tijd waarin we leven."

boven

De jonge galeriehouder Rianne Groen opende in 2013 haar galerie en werkt vooral met jonge kunstenaars, vaak net afgestudeerd of bezig met een postacademische opleiding. "Ik hou van werk dat alledaagse dingen als uitgangspunt neemt en daar bijzondere dingen mee doet."

links

Wouter Venema, 'Dust Jacket', 2014. Houtskool en kleurpotlood op papier, 180 x 150 cm. Foto: Roy Taylor. Te zien bij Galerie Rianne Groen op Art Rotterdam.

culturele sector." Samen begonnen ze projecten te organiseren, en die samenwerking leidde in 2012 naar de opening van hun eigen galerie. Een ander verhaal is dat van Berry Koedam. Zij zit met RAM reeds 28 jaar in Rotterdam en heeft de stad dusdanig zien veranderen: "Toen wij in '86 begonnen, was er bijzonder weinig op cultureel vlak. Al gauw kwamen er verschillende initiatieven, hebben we zelf een stichting in het leven geroepen en diverse projecten met elkaar georganiseerd. In 2001 was Rotterdam culturele hoofdstad, waardoor er veel te doen was, maar verder was alles sedert de jaren '90 wat ingezakt. Op dit moment zijn er echter opnieuw veel nieuwe initiatieven en voel je weer volop de energie." Rianne Groen gaat hierop verder: "Rotterdam is de laatste tijd erg in ontwikkeling en de stad krijgt langzaam een positiever imago." Rianne Groen ging hier in 2013 wonen toen zij na haar studie Master in Curating in Londen een plek zocht om een eigen galerie te beginnen. "De

keuze voor Rotterdam was zowel praktisch als intuïtief", vertelt ze, "Er zijn hier niet zo veel galerieën en ik vind het leuk om mijn plek hierin te zoeken. En doordat de woonruimte in Rotterdam nog betaalbaar is, wonen er veel kunstenaars, wat voor een interessant kunstklimaat zorgt." "Dat komt door de oude havengebieden", verklaart Fons Hof. Door de uitbreiding van de haven zijn oude werkplaatsen vrijgekomen, welke prima én betaalbare kunstenaarsstudio's vormen. "Ik mag wel zeggen dat de meeste en de beste kunstenaars van Nederland in Rotterdam wonen."

Rotterdam designstad

Met o.a. Studio Makkink & Bey, Studio Wieki Somers, Studio Bertjan Pot en Richard Hutten telt Rotterdam menig topdesigner. Ook op OBJECT Rotterdam is het onmogelijk voorbij te gaan aan de Rotterdamse designlichting. Denk maar aan ZWARD, Dimitri Kruithof, The Soft World, Rogier Arents of

Lizan Freijssen. Andere spannende deelnemers aan deze beurs zijn Floris Hovers, Floris Wubben, Arnout Visser, Bořek Šípek, Martina Lasinger, Femke Woltering, Maria Hees, Harriet Bakker, en het duo Kranen|Gille dat een serie lampen toont, gebaseerd op de collectie van het Zuiderzeemuseum. Dit alles wordt gepresenteerd op een nieuwe en bijzondere locatie: het cruiseschip SS Rotterdam, het vlaggenschip van de Holland-Amerika Lijn.

Nederland-Vlaanderen

Heel toepasselijk dendert het feest van de Art Rotterdam Week voort in de Cruise Terminal, de voormalige aankomst- en vertrekhal van de schepen van de Holland-Amerika Lijn. Het zal er bruisen door de Rotterdam Contemporary (RC) Art Fair, de nieuwe vlag waaronder de RAW Art Fair voortaan vaart. Ruim vijftig galerieën van hedendaagse kunst brengen, van fotografie tot street art, voor elk wat wils. Enkele namen

zijn Absolute Art Gallery, Buro Rotterdam, Eastmen Gallery, Galerie Sophie Maree, NL=US, Galerie RA, Untitled en WTC Art Gallery. Een beetje verderop, in de Fenixloods, gaat Stichting Field of Dreams, dezelfde organisatie als die van de RC Art Fair, in op het Nederland-Vlaanderenjaar. Dit is de viering van het Cultureel Verdrag dat twintig jaar geleden getekend werd. Hun betreffende project 'NO WALLS' brengt een hele lijst Nederlandse en Belgische kunstenaars samen, waaronder Vaast Colson, Leo Copers, Sofie Muller en Tinka Pittoors uit België, en Klaas Gubbels, Rob van der Hoeven, Pim Palsgraaf en Karin Trenkel uit Nederland. Zoals de titel al doet vermoeden, wordt alleen werk getoond waarvoor geen muren nodig zijn: sculpturen en installaties. Tegelijk is er in hetzelfde pand een video-expositie waarin het landschap centraal staat.

Afwisseling troef

De viering van het Nederland-Vlaanderenjaar werd ook opgepikt

door Art Rotterdam. Dit manifesteert zich in een gloednieuw onderdeel: 'Intersections'. Deze sectie laat een heel specifiek deel van de kunstwereld zien: de niet-commerciële presentatieruimten en kunstenaarsinitiatieven. Samengesteld door Samuel Saelmakers (curator bij Witte de With Center for Contemporary Art) en Carolyn H. Drake (onafhankelijk curator en mede-initiatiefnemer van A Tale of a Tub) tonen zestien Belgische (o.a. NICC en MER Paper Kunsthal en Emergent) en Nederlandse initiatieven (o.a. MAMA, Rongwong en NEST) jong talent. Anders dan op de main section zal hier meer ruimte zijn voor experiment, veelal in de sfeer van de video-, performance- en installatiekunst. Verwacht hier geen hapklare kunstbrokken. Ook dit draagt bij aan de brede kijk op de jonge kunst die Art Rotterdam wil bieden. De secties Prospects & Concepts (jonge kunstenaars ondersteund door het Mondriaan

boven

Keramiste Femke Woltering maakt intrigerende en organisch gevormde installaties. Te zien op OBJECT Rotterdam.

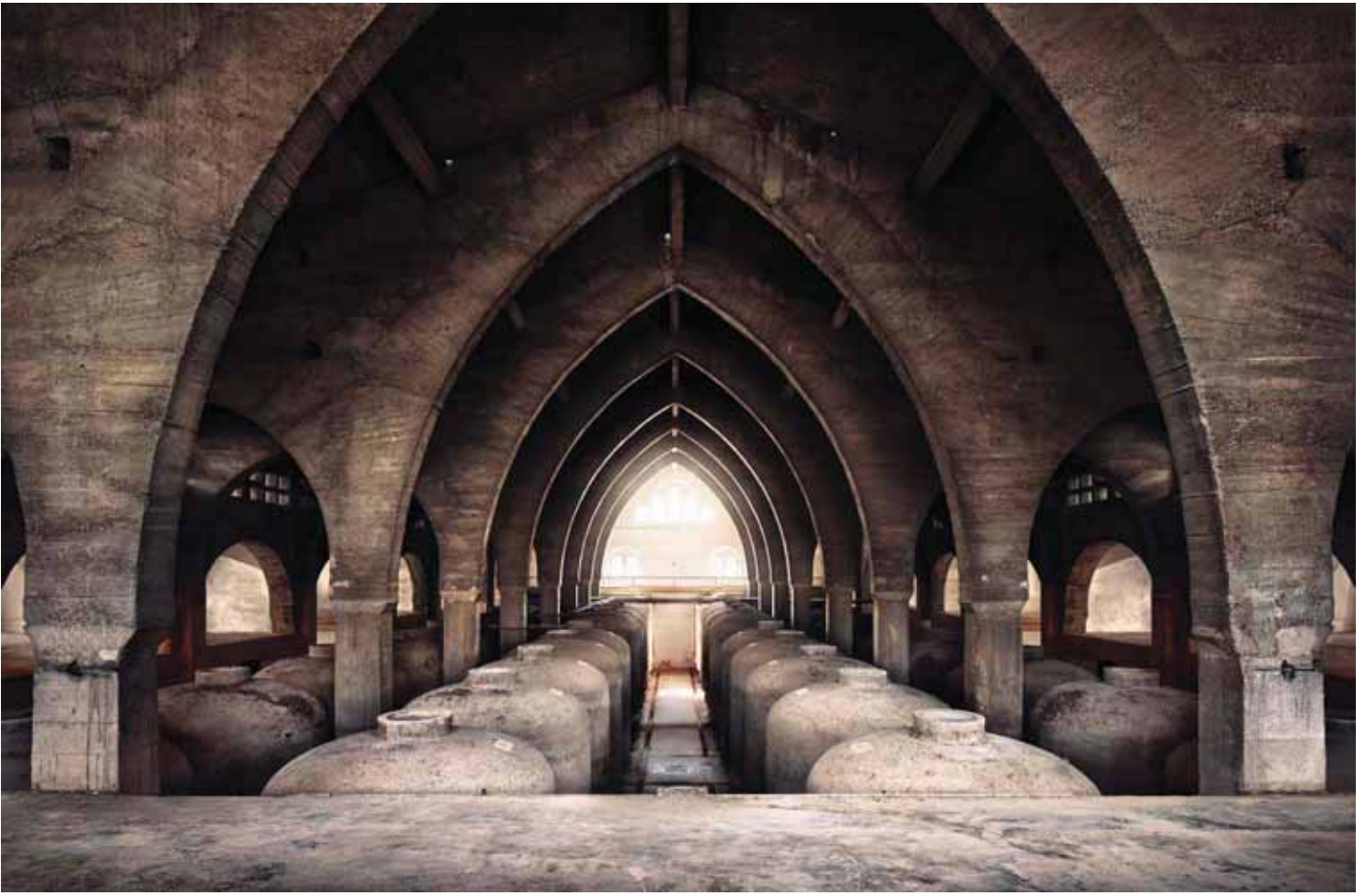
onder

Toen Berry Koedam van RAM een eigen galerie startte, was het grote aantal goede kunstenaars- en design-talenten één van de redenen dat zij voor Rotterdam koos.

rechts

Karin Arink, 'Little Star', 2011-2014. Porselein, glazuur, textiel, 84 x 60 x 24 cm. Op de stand van RAM nodigt Arink de jonge kunstenaars Lisa Gliederpuppe uit die een kleine slide show op scherm toont.

boven
Jan Stel, 'Cathedral de Vino'. Te zien bij Eduard Planting Gallery op RC Art Fair.

onder
Koen de Vries, 'Blindfolded'. Te zien op RC Art Fair.

Fonds), de videobeurs Projections, We Like Art (kunst onder € 1.500) en DordYardt (een ruigere presentatie van grote installaties) maken van Art Rotterdam een zeer afwisselend geheel.

Rotterdam architectuurstad

Om de weekendtoerist in Rotterdam nog een extra handje te helpen, geven de Rotterdamse galeriehouders nog enkele culturele tips mee. Het Nieuwe Instituut, Museum Boijmans van Beuningen en het Fotomuseum mogen volgens Berry Koedam niet ontbreken in het programma. Voor Hans Bak-

ker (Joey Ramone) is dat het International Film Festival Rotterdam en Poetry International Rotterdam. Rianne Groen vult aan: "Galerie Wilfried Lentz heeft altijd goede tentoonstellingen, en de nieuwe markthal vind ik een impuls voor de stad als geheel." De spectaculaire boogstructuur van deze zeer recent geopende overdekte markt is één van de markante gebouwen die de Rotterdamse skyline zo

typeert. Aad Krol en Saskia Copper (VIVID): "Door de verwoestingen van WOII heeft de stad door veelal juiste keuzes te maken, een heel eigen karakter gekregen, die, mede door de haven, van iedere andere stad in Nederland verschilt." Naast nachtburgemeester Jules Deelder en de Rotterdamse kunstenaars en ontwerpers is de architectuur beslist het grootste uithangbord van Rotterdam.

links

Jan Koen Lomans toont op OBJECT Rotterdam een monumentale stoel die tegelijk kunst en design is, met een oog voor ambacht.

boven

Linda Nieuwstad, 'Naar Balthasar van Ast', 2014. De monumentale bloemstukken van Linda Nieuwstad, gemaakt uit industriële materialen als plastic, textiel, schuimrubber, pvc en staal, houden het midden tussen bevreemdend en overweldigend. Foto: Bart Broeze. Te zien op OBJECT Rotterdam.

MEER WETEN**Art Rotterdam Week**

www.artrotterdamweek.com
04-02 t/m 08-02

Art Rotterdam

Van Nellefabriek
Van Nelleweg 1
www.artrotterdam.com
05-02 t/m 08-02

OBJECT Rotterdam

SS Rotterdam
3e Katendrechtsehoofd 25
www.objectrotterdam.com
05-02 t/m 08-02

Rotterdam Contemporary Art Fair

Cruise Terminal
Wilhelminakade 699
www.rcartfair.com
04-02 t/m 08-02